

ลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาล ทมการรับรูของผูรวมงาน
ผู้รับบริการ และพยาบาลเอง

นางสาวเพิ่มสุข สังข์มงคล

ศูนย์วิทยพัทพยากร

กองกลางกรมมหาวิทยาลัย

วิทยานพนชนนี้เป็นส่วนหนึ่งของ การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

พ. ศ. 2526

ISBN 974 - 562 - 224 - 9

009361

T116258320

DESIRABLE CHARACTERISTICS OF NURSES: AS PERCEIVED
BY COLLEAGUES, CLIENTS AND THEMSELVES

Miss Permsook Sungkamongkol

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Education

Department of Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลตามการรับรู้ของผู้ร่วมงาน
ผู้รับบริการ และพยาบาลเอง

โดย

นางสาวเพิ่มสุข สังขมงคล

ภาควิชา

พยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทนา ยูนิพันธุ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... *ปิ่นเกล้า* ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประสิทธิ์ บุญภาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *สมคิด* ..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมคิด รัชชาติยศ)

..... *จันทนา* ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทนา ยูนิพันธุ์)

..... *วรรณ* ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรรณ ปุณโชนิ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลตามการรับรู้ของผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ และพยาบาลเอง
ชื่อ นิสิต	นางสาวเพิ่มสุข สัจจมงคล
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยืนพันธ์ุ
ภาควิชา	พยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา	2525

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลตามการรับรู้ของผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ และพยาบาลเอง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ พยาบาล และอาจารย์พยาบาล จากโรงพยาบาลของรัฐ ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง นำไปหาความตรงตามเนื้อหา กับผู้ทรงคุณวุฒิ ไลค่าความเที่ยงตามแบบสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach) เท่ากับ 0.92 ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ เพื่อหาค่า อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการพยาบาลและอาจารย์พยาบาล มีการรับรู้ต่อลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลในด้านการปฏิบัติการพยาบาล ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ และด้านจรรยาบรรณอยู่ในระดับมากทุกกลุ่ม ยกเว้นผู้ร่วมงานมีการรับรู้ต่อลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่าง การรับรู้ของผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ พยาบาล และอาจารย์พยาบาล ต่อลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาล มีดังนี้

2.1 การรับรู้ด้านการปฏิบัติการพยาบาลของทั้ง 4 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสนองสมมุติฐานในข้อที่ 1 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่พบว่า มี

ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกือบทุกคู่ ยกเว้นระหว่างผู้รับบริการกับพยาบาล และระหว่างพยาบาลกับอาจารย์พยาบาล ซึ่งมีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.01

2.2 การรับรู้ความพึงพอใจและมนุษยสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งไม่สนับสนุนสมมุติฐานในข้อที่ 3 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่พบว่า ผู้ร่วมงานและผู้รับบริการมีการรับรู้ไม่แตกต่างกัน แต่ผู้ร่วมงานมีการรับรู้แตกต่างจากพยาบาลและอาจารย์พยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .001 ตามลำดับ ส่วนผู้รับบริการมีการรับรู้แตกต่างจากอาจารย์พยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สำหรับพยาบาลและอาจารย์พยาบาลมีการรับรู้ไม่แตกต่างกัน

2.3 การรับรู้ความจรรยาบรรณของทั้ง 4 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสนองสมมุติฐานในข้อที่ 2 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่พบว่า ผู้ร่วมงานและผู้รับบริการมีการรับรู้ไม่แตกต่างกัน แต่ผู้ร่วมงานมีการรับรู้แตกต่างจากพยาบาลและอาจารย์พยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .001 สำหรับผู้รับบริการ พยาบาล และอาจารย์พยาบาลมีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกคู่

Thesis Title   Desirables Characteristics of Nurses as
                                 Perceived by Colleagues, Clients and Themselves

Name   Miss Permsook Sungkamongkol

Thesis Advisor   Assistant Professor Jintana Yunibhand, Ph.D.

Department   Nursing Education

Academic Year   1982

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and to compare desirable characteristics of nurses as perceived by colleagues, clients and themselves. The research sample consisted of colleagues, clients, staff nurses and nurse instructors, in which randomly selected from public hospitals in Bangkok Metropolis. The questionnaire developed by the researcher was tested for its content validity. Its reliability was 0.92. Percentage, Arithmetic mean, Standard deviation, one way analysis of variance, and Scheffe' Method were statistical procedures used to analyze data in this study. The research findings were as followed.

1. Colleagues', clients', staff nurses' and nurse instructors' perception of the desirable characteristics of nurses indicated in the questionnaire were in the more desirable level in every aspects, i.e., nursing practice, personality and human relation and ethics, except the colleagues' perception of the items in the nursing practice aspects was in the average desirable level.

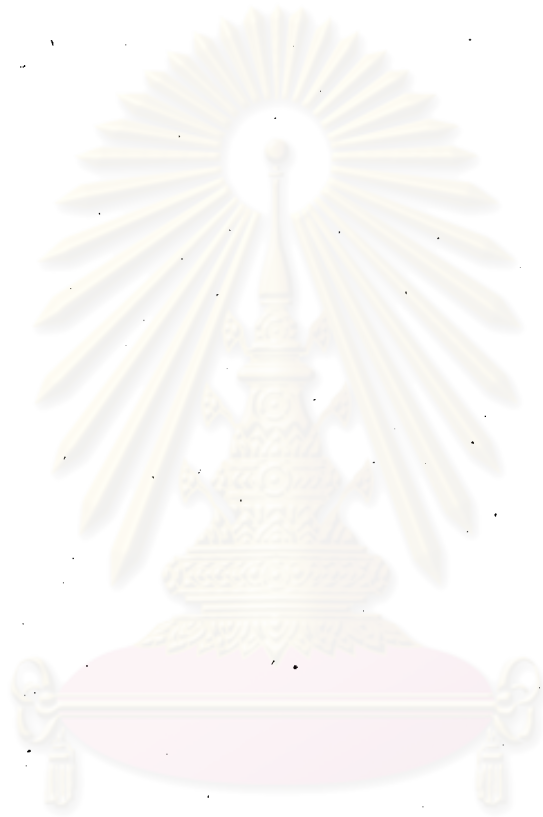
2. The comparison of the means of colleagues', clients', staff nurses' and nurse instructors' perception of the desirable characteristics of nurses showed that :

2.1 The means of the perception of the nursing practice aspects of the 4 groups were statistically different at the .001 level. Thus, the first research hypothesis was accepted since the research sample in those 4 groups perceived differently. When comparing the means of each pair, every comparison indicated the significant different at .001 level, except the means of two pairs, i.e. The clients' and nurses' perception, and the nurses' and nurse instructors' perception, which were statistically different at the .01 level.

2.2 The means of the perception of the personality and human relation aspects of these 4 groups were statistically different at the .001 level. Thus, the third research hypothesis was rejected since the research sample in those 4 groups perceived differently. When comparing the means of each pair, colleagues and clients perceived similarly. On the other hand, The means of the perception of colleagues was statistically different from that of nurses and nurse instructors at the .05 and .001 level, consequently. In addition, the means of clients' and nurse instructors' perception were significant different at the .001 level. However, the nurses and nurse instructors perceived similarly.

2.3 The means of the colleagues', clients', nurses' and nurse instructors were significant different at the .001 level. Thus, the second research hypothesis was accepted since the research sample in those 4 groups perceived differently. When comparing the mean of each pair, colleagues and clients perceived similarly. However,

the mean of colleagues' perception was significant different from the mean of nurses' and nurse instructors' perception at the .05 and .001 level, consequently. Also, the means of the clients, nurses' and nurse instructors', perception were statistically different at the .001 level.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะสำเร็จลุล่วงไปไม่ได้ ถ้าไม่ได้รับความช่วยเหลือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนินันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาในการทำวิจัยที่ได้ให้ คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณภา ปุณฺณโชติ ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้ง อาจารย์ ดร.มลินทนี สำเภางเงิน ที่ให้ความช่วยเหลือและแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ ที่ศูนย์คอมพิวเตอร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 ท่าน ที่กรุณาตรวจแก้ไขแบบสอบถาม ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล และผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลต่าง ๆ รวมทั้งผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ พยาบาล และอาจารย์พยาบาล ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณ คุณรวีวรรณ ไชยสัจ คุณเครือวัลย์ สุขเจริญ และคุณสุจินตนา ชรรณวิทย์ภูมิ ที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี รวมทั้งเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เพิ่มสุข สังขมงคล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย .....

๔

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ .....

๘

กิตติกรรมประกาศ .....

๑๑

รายการตารางประกอบ .....

๑๒

บทที่

1 บทนำ .....

1

    ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา .....

1

    ปัญหาของการวิจัย .....

7

    วัตถุประสงค์ของการวิจัย .....

7

    สมมุติฐานของการวิจัย .....

7

    ขอบเขตของการวิจัย .....

8

    คำจำกัดความ .....

8

    ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย .....

9

2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....

11

3 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล .....

38

    ประชากร .....

38

    กลุ่มตัวอย่างประชากร .....

38

    เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย .....

39

    การเก็บรวบรวมข้อมูล .....

41

    การวิเคราะห์ข้อมูล .....

42

    สถิติที่ใช้ในการวิจัย .....

43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	72
สรุปผลการวิจัย	74
อภิปรายผล	79
ข้อเสนอแนะ	85
บรรณานุกรม	88
ภาคผนวก ก	95
ภาคผนวก ข	103
ประวัติผู้เขียน	116

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนผู้ร่วมงานแยกตาม เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา	46
2	จำนวนผู้รับบริการแยกตาม เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา	48
3	จำนวนพยาบาลแยกตาม เพศ อายุ การศึกษา	50
4	จำนวนอาจารย์พยาบาล แยกตาม เพศ อายุ การศึกษา	51
5	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ ต่อลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาล เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลทางการพยาบาล	54
6	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ต่อ ลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาล เกี่ยวกับการวินิจฉัย และการวางแผนการพยาบาล	55
7	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ต่อ ลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลด้านการปฏิบัติการพยาบาล เกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาล	57
8	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ต่อ ลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลด้านบุคลิกภาพและ เกี่ยวกับการประเมินผล	59
9	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ต่อ ลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลด้านบุคลิกภาพและ มนุษยสัมพันธ์	61

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ต่อ ลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลกานจรรยาบรรณ	63
11	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้ของผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ พยาบาล และอาจารย์พยาบาล ต่อลักษณะที่พึง ประสงค์ของพยาบาลกานการปฏิบัติการพยาบาล	66
12	แสดงการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโคยใช้ Scheffe' Method	67
13	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้ของผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ พยาบาล และอาจารย์พยาบาล ต่อลักษณะที่พึงประสงค์ ของพยาบาลกานบุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์	68
14	แสดงการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโคยใช้ Scheffe' Method	69
15	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้ของผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ พยาบาล และอาจารย์พยาบาล ต่อลักษณะที่พึง ประสงค์ของพยาบาลกานจรรยาบรรณ	70
16	แสดงการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โคยใช้ Scheffe' Method	71